

**ՍԵՐՉԵՅ ԱՐՄԵՆԻ
ՍՄԲԱՏՅԱՆ**

**Արվեստագիտության թեկնածու,
Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախմբի
գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր դիրիժոր**
E-mail: office@smbatyan.am

**Ն. ԶԱՐԻՖՅԱՆԻ ԱԿՈՒՍՏԻԿ ԿԻԹԱՌԻ
ԲԱԶՄԱԺԱՆԻ ԵՐԿԵՐԸ**

Նարինե Զարիֆյանն իր երաժշտությամբ, ժամանակի շունչն արտահայտող հայ երաժշտարվեստի ամենավատ կոմպոզիտորներից է: Նրա արվեստին հատուկ է ակադեմիական դասական երաժշտական ոճերի միակցումը ջազային, ժողովրդական և փոփ երաժշտության հետ, որով իր ուրույն տեղն է զբաղեցնում արդի հայ երաժշտական արվեստում: Ն. Զարիֆյանը հետամուտ լինելով իր ուսուցչի՝ Ավետ Տերտերյանի ժողովրդական և դասական գործիքների համադրման սկզբունքին ստեղծագործում է սիմֆոնիկ, կամերային, վոկալ, փոփ, ջազային, ժողովրդական, սիմֆո-փոփ երաժշտության ոլորտներում:

«Scerzo à la retro»-ն, «Ragtaim»-ը (1999 թ.), «Էլեգիա» կոնցերտի (2013 թ., ակուստիկ կիթառի և սիմֆոնիկ նվագախմբի համար) հետ միասին կազմում են յուրօրինակ եռապատում (Տրիլոգիա) ակուստիկ կիթառի համար: Առաջին երկու երկերը մեծ հաջողությամբ կատարվեցին 2018 թ. դեկտեմբերի 14-ին Արամ Խաչատրյանի անվ. համերգասրահում, հեղինակի 40-ամյա ստեղծագործական գործունեությանը նվիրված հոբելյանական համերգի ծրագրում: Նույն համերգի ընթացքում հնչեց նաև «Solea» ստեղծագործությունը՝ գրված ակուստիկ կիթառի, սոպրանոյի, սաքսոֆոնի և սիմֆոնիկ նվագախմբի համար, ՀՊԱՖՆ-ի կատարմամբ, գեղարվեստական ղեկավար՝ Էդվարդ Թովչյան: Ակուստիկ կիթառը իր յուրահատուկ հնչողությամբ ամբողջ ստեղծագործությանը որոշակի երանգ է հաղորդում: «Solea»-ում կիթառը հանդես է գալիս որպես ինքնուրույն, իր երաժշտական ինքնատիպ տեմբրային շերտով, մինչև ստեղծագործության ավարտը տանող գործիք՝ մերթ առանձնապառ, մերթ ձուլվելով ընդհանուր գունային ներկայանալի մեջ:

«Scerzo à la retro»-ն իր քնարական մեղեդայնու-

թյամբ և նուրբ հումորով հարուստ անակնկալ երաժշտությամբ գրավել էր շատերի ուշադրությունը ՀԿՄ 85-ամյակին նվիրված առաջին համերգի ընթացքում (16.9.2018 թ), որտեղ հնչեցին միայն կամերային նվագախմբային գործեր: Ն. Զարիֆյանի «Scerzo à la retro»-ն կիթառի և կամերային նվագախմբի համար (գրված 1999 թ.) հաճելի և բարձր տրամադրություն ստեղծեց նաև երաժշտական մասնագիտական միջավայրում*:

«Scerzo à la retro»-ն միամաս նվագախմբային պիես է դասական եռամաս ձևակառուցմամբ, սակայն իր մեղեդիական և ռիթմական արտահայտչամիջոցներով այն հարում է սիմֆո-փոփ երաժշտությանը:

Այն իր նուրբ գործիքավորմամբ և ճաշակով տեմբրային համադրումներով ունկնդրին տանում է քնարական, ռոմանտիկ աշխարհ՝ պահպանելով ստեղծագործության տեմբրային, դինամիկ զարգացումը և մտահղացման դրամատուրգիան:

Ն. Զարիֆյանը միակն է հայ կոմպոզիտորներից, որը պարբերաբար ակուստիկ կիթառի համար ստեղծագործում է, այն կիրառելով և՛ որպես մենակատար, և՛ անսամբլային գործիք ամենատարբեր ժանրերի ստեղծագործություններում, որոնք հիմնականում նվիրել է առաջին կատարող Հակոբ Զաղացյանյանին: Կոմպոզիտորն ակուստիկ կիթառը դարձրել է հայկական կատարողական արվեստում համերգային գործիք: Նարինե Զարիֆյանի բազմաժանր ժառանգությունից առանձնացրել ենք մեկ բնագավառ, որտեղ ակուստիկ կիթառը մեկնաբանվում է որպես մենակատար գործիք. դա «Expressia» տանգո ստեղծագործություն է (գրված՝ 2000 թ., Կադանս անսամբլը կատարել և ձայնագրել է Անգլիայում (SICNUM Records TD URG 7BR UK 2009)):

* Ստեղծագործությունը կատարեցին ՀՀ վաստակավոր արտիստ Հակոբ Զաղացյանյանը և Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբը (գեղարվեստական ղեկավար՝ ՀՀ վաստակավոր արտիստ Վահան Մարտիրոսյան), դիրիժոր՝ Նվարդ Անդրեասյան (Փրանսիա):

«Երաժշտական Հայաստան» ամսագրի խմբագրական խորհրդի երաշխավորությամբ՝ Ծովինար Հրայրի Մովսիսյանի ընդունվել է տպագրության՝ 30.05.2019 թ. ներկայացրել է հեղինակը՝ 20.05.2019 թ.

Տանգո «Expressia»-ն (կիթառ, սկկորդենո, դաշնամուր և կոնտրաբաս), այն նա տարբեր կազմերի համար է փոխադրել, նաև կվինտետի (ջութակ, կիթառ, սկկորդենո, դաշնամուր և կոնտրաբաս), որն առանձնանում է Ն. Ջարիֆյանի հեղինակած կվինտետների շարքից: Նա հեղինակ է վեց կվարտետի: Միջազգային փառատոների ու բեմերի միայն պարզ թվարկումով պատկեր է ստեղծվում նրա երաժշտության մատչելիության, գրավչության և ցայտուն տաղանդի մասին: Այն կատարվել է «Armenia festival»-ում՝ 2007-ին, նույն թվականին Չինաստանում՝ Պեկինում, 2008-ին՝ Անգլիայում SICNUM Records TD URG 7BR UK, 2009-ին «Տանգո» փառատոնում՝ նվիրված Աստոր Պիացոլային, Արգենտինայում՝ Բուենոս-Այրես, «Իմիտրով» միջազգային փառատոնում Տունաստանում՝ Թեսալոնիկեում, ԱՄՆ-ում՝ Լոս-Անջելեսում:

Մեզ հետաքրքրող ժանրին (1.)՝ մենանվագ լարային գործիքներին է վերաբերում Ն. Ջարիֆյանի *Melodie* կամ «Գունագեղ երազ» («Մեղեդի») ակուստիկ կիթառի համար գրված պիեսը, որը գրվել և կատարվել է 2000-ին Ա. Խաչատրյանի համերգարահում, իսկ 2001-ին՝ Բրյուսելում (Բելգիա): Այն կատարել է բելգիացի կիթառահար Տիգրան Տեր-Ստեփանյանը և ընդգրկել է իր երկացանկում: Պիեսում բացահայտվում են կիթառի տեխնիկական հնարավորությունները, տեմպային յուրահատկությունները և կիթառին բնորոշ մեղեդային ոճական, և հայկական ազգային մեղեդայնության մեկնաբանության հարազատությունը: Այս երկու ոլորտները սինթեզվում են կոմպոզիտորի արդի մտածելակերպի՝ ջազայինի և ազգայինի համադրման ինչպես նաև կառուցվածքային հենքով, որը դարձնում է ստեղծագործությունը յուրահատուկ և ինքնատիպ (2.): Ակուստիկ կիթառի օգտագործմամբ է գրված նաև «Բոն ձեռքերը» երգը (ըստ՝ Գ. Էմինի) ձայնի և կամերային նվագախմբի համար*:

Շատ հետաքրքիր գործիքային կազմ է ընտրված «Քեզ»՝ երկու կիթառի, երգեհոնի և հարվածային գործիքների համար անսամբլային երկում (2005 թ.): Կոմպոզիտորի տարբեր ժանրերի անսամբլային բոլոր գործերը հրատարակվել են «Անտարես» հրատարակչության կողմից 2013 թվականին:

Կոնցերտ «Էլեգիան» կիթառի և նվագախմբի համար դարձել է ավելի հասանելի պրոֆեսիոնալ երաժիշտ կատարողների ու կիթառի արվեստը սիրողների համար, դրան են նպաստել նաև Ն. Ջարիֆյանի գործերի հրատարակումները: Կոնցերտի տպագրությունը իրականացրել է «Լույս» հրատարակչությունը 2017-ին:

Ազգային ինտոնացիոն մտածելակերպի առանձնահատկությունները դրսևորվել են կոմպոզիտորի դասական ձևակառուցմամբ «Հայկական էսքիզներ»-ում, որն ստեղծվել է ջութակի, կիթառի, սկկորդենոի, կոնտրաբասի և դաշնամուրի համար (2012 թ.): Սակայն հետագայում հեղինակը կատարել է խմբագրումներ, փոխադրումներ՝ նկատի ունենալով տարբեր կազմերի առկա-

յությունը:

«Գունագեղ երազ» ստեղծագործությունը կոմպոզիտորը փոխադրել է նաև հետևյալ կազմի համար՝ դուդուկ, 3 կիթառ և հարվածայիններ (2012 թ.): Կիթառը ներառված է նաև խմբերգերում մանկական երգչախմբի համար (շուրջ 10), ժողովրդական բանաստեղծությունների հիման վրա գրված՝ «Ծափիկ-ծափիկ ծիրանի» (2013 թ.), «Արև-արև, եկ-եկ» (Ե., Վան-Արյան, 2000 թ.), «Լորիկ» (2000 թ.), «Դու կապուտակ ծովով արի» (2000 թ.), ըստ Հ. Թումանյանի բանաստեղծության՝ «Էյ, կանաչ ախպեր», «Քամին» (1993 թ.), «Հրեշտակների աղոթք» մեներգչի, մանկական երգչախմբի և կամերային նվագախմբի համար, ըստ Մ. Գրիգորյանի (2015 թ.): Գրել է 20 մանկական երգ, որոնցից «Չի կարելի»-ն՝ Գ. Կյոկչյանի կատարմամբ մանկական 2013 թ. Եվրատեսիլում 2-րդ մրցանակ է ստացել, և այլ երգերի հեղինակ է:

Ն. Ջարիֆյանը համագործակցել է անվանի կատարողներ Հակոբ Ջաղացյանյանի, Ռուբեն Հախվերդյանի, Արմեն Հյուսունցի, նաև կյանքից վաղ հեռացած անվանի երգչուհի Արաքս Դավթյանի հետ: Նրանց կատարողական արվեստն ստեղծագործական ներշնչանքի աղբյուր է դարձել և որպես շարունակություն այդ համագործակցությունները յուրօրինակ երկերի, նաև կամերային և սիմֆոնիկ նվագախմբերի փոխադրումների ստեղծման շարժառիթ:

Վերջին տարիներին մի քանի հետաքրքիր համերգներ իրականացրեցին՝ ՀՀ մշակույթի նախարարության նախաձեռնությամբ Ա. Խաչատրյանի անվ. համերգարահում և Կոմիտասի անվ. կամերային երաժշտության տան առավել մեծ բեմահարթակների համար գործիքավորելով և մշակելով Ռուբեն Հախվերդյանի բազմաթիվ հանրաձանոթ երգերը կիթառի և կամերային նվագախմբի, նաև սիմֆոնիկ փոքր կազմի համար: Երկու համերգներն էլ կատարվել են Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի, մենակատարների և մեներգիչ-հեղինակ Ռ. Հախվերդյանի հետ, դիրիժոր՝ ՀՀ վաստակավոր արտիստ Վահան Մարտիրոսյան: Նրանց համատեղ գործունեության արդյունքում թողարկվել են լազերային 5 ձայներից, որոնցից մի քանիսն արժանացել են Armenian Music awards մրցանակի (1998 թ., ԱՄՆ՝ ԼԱ): Ժողովրդական երգերի մշակումները սիմֆոնիկ ոճում զուգերգով, կատարել են Ռուբեն Հախվերդյանը՝ իրեն հատուկ հեղինակային երգի ձայնի և ոճին հարազատ և Արաքս Դավթյանը՝ ակադեմիական-երգեցողության ոճում, գործիքային մենակատարները կամերային նվագախմբերի հեղինակի ղեկավարությամբ: Այդ կատարումը թողարկել է «Բարսեղյան Ռեքորդս» ընկերությունը ԱՄՆ-ում՝ Լոս Անջելեսում: Այն 2002-ին արժանացել է Վ. Թեքեյան մշակութային միության մրցանակին: «0-ից 100 տարեկան երեխաներին» Ռ. Հախվերդյանի CD-ում ժողովրդական երգերի մշակումներ են՝ մենակատարների անսամբլի և կամերային կազմի նվագախմբի համար (ՀՊՖՆ, «Բարսեղյան Ռեքորդս» ընկերությունը թողարկել է 2000-ին, ԱՄՆ, Գլենդեյլ), նրա «Կտակ», «Հեղինակային երգեր»-ի մշակումը և գործիքավորումը

* Մենակատար Էմմա Պետրոսյանի և ՀՊԱՖՆ-ի կողմից կատարվել և ձայնագրվել է Գերմանիայում (2005 թ., Sony DADC CD):

Չարիֆյանի գրչին են պատկանում, որոնք լազերային ձայներից թողարկել է «Արդենի» ստուդիան (ԱՄՆ):

Կոմպոզիտորը 30 փոփ երգերից շատերում օգտագործել է ակուստիկ կիթառը, ինչպես օրինակ ձայնի և էստրադային-սիմֆոնիկ նվագախմբի համար՝ «Թափվող լույսեր» (ըստ՝ Գ. Կարապետյանի, 1999 թ.) և այլն:

Նարինե Չարիֆյանն իր եռանդուն և լայն շրջանակի երկրպագուների կողմից սիրված լինելու համար զանազան պարգևատրումների և գնահատանքի է արժանացել:

Կատարողական արվեստի համաշխարհային ասոցիացիայի կողմից Նարինե Չարիֆյանն ստացել է 1-ին համահայկական մրցանակաբաշխության պատվոգիր՝ «**Armenian golden star awards-2016**», «Տարվա լավագույն կոմպոզիտոր» անվանակարգում, ՀԿՄ-ի 3-րդ գիտաժողով-փառատոնին (2003 թ.) ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից արժանացել է Ա. Խաչատրյանի 100-ամյակին նվիրված Ոսկե հուշամեդալի: Ն. Չարիֆյանը պարգևատրվել է ՀՀ «Մովսես Խորենացի» մեդալով (2017 թ.) (3.): 2018-ին 40-ամյա գործունեության հորելյանի առթիվ երաժշտական արվեստում առանձնահատուկ

ներդրում և երաժշտական ոճ ունեցող կոմպոզիտորը պարգևատրվել է ՀՀ մշակույթի նախարարության Ոսկե մեդալով, ԵՊԿ Պատվոգրով և ՀԿՄ ուղերձով:

Ծ Ա Ն Ո Ւ Կ Գ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

1. *Սմբատյան Ս. Ա.*, XX դարի մենանվագ լարայինների համար գրված երկերի ոճական առանձնահատկությունները և դրանց անդրադարձը հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործություններում, թեկնածուական թեզ, ՀՀ ԳԱԱ ԱԻ, Ե., 2009 թ., (ձեռագիր): *Smbatyan S. A.*, XX dari menanvug larayinneri hamar grvats erkeri votchakan arandznahatku-yunner, ev drantz andradardz, hay kompozitorneri steght-sagortsuthyunnerum, theknatsuakan thez, HH GAA AI., Yer., 2009 th., (dzer,zgir).
2. *Зарифян Н. К.*, Современные требования в области гитарного исполнительского искусства., //Музыкальная Армения 3-4 (42-43) 2011., С. 84-87. *Zarifyan N. K.*, Sovremennye trebovaniya v oblasti gitarnogo ispolnitel'skogo iskusstva., //Muzykal'naya Armeniya 3-4 (42-43) 2011., С. 84-87.
3. Նարինե Չարիֆյանի անձնական արխիվ: *Narine Zarifyani andznakan arkhiv:*

Բանալի-բառեր. Չարիֆյան, Հայաստանի կոմպոզիտորների միություն, համերգաշար, սիմֆո-փոփ երաժշտություն, պիես, ժողովրդական, ջազ, տանգո, կոնցերտ, մենանվագ ստեղծագործություն, ակուստիկ կիթառ, լարային գործիքներ, սիմֆոնիկ նվագախումբ, Հ. Ջաղացյանյան, Ռ. Հախվերդյան, Տ. Տեր-Ստեփանյան, Ա. Դավթյան:

Ключевые слова: Зарифян, Союз композиторов Армении, цикл концертов, симфо-поп музыка, пьеса, народная, джаз, танго, концерт, произведения для сольных инструментов, акустическая гитара, струнные инструменты, симфонический оркестр, А. Джагацпаян, Р. Ахвердян, Т. Тер-Степанян, А. Давтян.

Keywords: Zarifyan, Composers Union of Armenian, a cycle of concerts, symphonic-pop music, the play, national, jazz, a tango, a concert, works for solo tools, an acoustic guitar, string instruments, symphonic orchestra, H. Jagatspanyan, R. Hakhverdyan, T. Ter-Stepanyan, A. Davtyan.

Տեղեկություններ հեղինակի մասին. ՍՄԲԱՏՅԱՆ ՍԵՐԳԵՅ ԱՐՄԵՆԻ (ծ. 23.09.1987, ք. Երևան), դիրիժոր, ջութակահար, արվեստագիտության թեկնածու (2009 թ., «XX դարի մենանվագ լարայինների համար գրված երկերի ոճական առանձնահատկությունները և դրանց անդրադարձը հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործություններում»), Հայաստանի պետական երիտասարդական նվագախումբը վերանվանվել է Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախումբ 21.12.2017-ից, հիմնադիր, գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր դիրիժոր (2006 թ.): Ավարտել է՝ Պ. Ի. Չայկովսկու անվ. ՄՄԵԴ-ը՝ ջութակ մասնագիտությամբ, 2009-ին՝ ԵՊԿ սիմֆոնիկ դիրիժորության, ջութակի (պրոֆ.-ներ՝ Յ. Հ. Դավթյանի, Բ. Ս. Վարդանյանի դասարանները), 2011-ին՝ Մոսկվայի Պ. Ի. Չայկովսկու անվ. պետ.կոնսերվատորիայի ջութակի (պրոֆ.՝ Սերգեյ Կրավչենկո) բաժնիները: 2012-ին՝ Լոնդոնի թագավորական երաժշտական ակադեմիան: Միջազգային մրցույթների Տոկիոյի, “Rovere d’Oro” (Ճապոնիայում, Իտալիայում) դափնեկիր է: Վարպետության դասընթացներ է անցել Ջախար Բրոնի, Գրիգորի Ժիլիևի, Ռիկարդո Մուտիի, Ռուջերիո Ռչչիի և այլ աշխարհահռչակ երաժիշտների մոտ: 2008 թ. Լոնդոնի սիմֆոնիկ նվագախմբի կողմից հրավիրվել է վարպետության դասընթացի մասետրո սրբ՝ Քոլին Դևիսի մոտ: Ս.-ը ելույթներ է ունեցել Մարիինյան թատրոնի սիմֆոնիկ և Մոսկվայի ֆիլհարմոնիկ, Բեռլինի սիմֆոնիկ, Գրեգոնի ֆիլհարմոնիկ, Վարշավայի ֆիլհարմոնիկ, Մյունխենի սիմֆոնիկ նվագախմբերի և այլոց հետ: Կորեայի կամերային նվագախմբի հետ 2015 թ. հոկտեմբերին ելույթ է ունեցել Նյու-Յորքի «Քառնեգի հոլ» համերգասրահում, իսկ 2017 թ. սեպտեմբերին Համահայկական նվագախումբը նրա ղեկավարությամբ հանդես է եկել դասական երաժշտության հեղինակավոր «Գրամմոֆոն» մրցանակաբաշխությանը: Նա հանդես է գալիս աշխարհահռչակ երաժիշտներ Պինկաս Յուկերմանի, Մաքսիմ Վենգերովի, Դենիս Մացուկի, դերասան Սվետոզար Մալկովիչի և այլոց հետ: Նա հանդիսանում է Հայ կոմպոզիտորական արվեստի և Ա. Խաչատրյանի միջազգային փառատոների, «Անկախության սերունդ» համահայաստանյան երգչախմբի և նվագախմբի, «24/04» համաշխարհային նվագախմբի, ՅՈՒՆԵՍԿՕ մանկական նվագախմբերի հիմնադիրը: Հեղինակ է գիտական և ուսումնամեթոդական հոդվածների՝ նվիրված հայ և արևմտասեփրոսյացի կոմպոզիտորների լարային գործիքների կատարողական և կոմպոզիտորական արվեստին՝ հրատարակված «Երաժշտական Հայաստան» միջազգային ամսագրում և այլ գիտական պարբերականներում: 2015 թ. Ֆրանսիայի մշակույթի և կապի նախարարությունը Սմբատյանին պարգևատրել է Ֆրանսիայի արվեստի և գրականության շքանշանով, Մշակույթի բնագավառում ունեցած հաջողությունների համար 2016-ին արժանացել է ՀՀ վաստակավոր արտիստի կոչմանը:

Сведения об авторе: СМБАТЯН СЕРГЕЙ АРМЕНОВИЧ (род. 23.09.1987, Ереван), дирижер, скрипач, кандидат искусствоведения (“Стилистические особенности сочинений для струнных соло XX века и их преломление в произведениях армянских композиторов”, 2009), основатель (2006), художественный руководитель и глав-

ный дирижер Симфонического оркестра Армении (с 2017). Окончил музыкальную школу-десятилетку им. П. И. Чайковского по классу скрипки, лауреат международных конкурсов (Япония, Россия). В 2009 г. окончил факультет струнных инструментов (класс скрипки проф. Б. С. Варданяна) и симфонического дирижирования Ереванской государственной консерватории (класс проф. Ю. Г. Давтяна), Московскую государственную консерваторию им. П. И. Чайковского (класс проф. Сергея Кравченко, 2011), Лондонскую королевскую академию музыки (2012). Участник мастер-классов Захара Брона, Григория Жислина, Рикардо Мути, Руджиеро Риччи и других всемирно известных музыкантов, Сэра Колина Дэвиса (Лондонский симфонический оркестр, 2008). С. Смбабян выступал с Симфоническими оркестрами: Мариинского театра, Московской, Берлинской, Дрезденской, Варшавской, Мюнхенской филармоний и другие. С Корейским камерным оркестром в октябре 2015 года выступил в концертном зале Carnegie Hall (Нью-Йорк). В сентябре 2017 года Всеармянский оркестр во главе с Смбабяна выступил на престижной премии классической музыки "Граммофон". Выступает со всемирноизвестными музыкантами Пинхасом Цуккерманом, Максимом Венгеровым, Денисом Мацуевым, актером Джоном Малковичем и другими. С. является основателем Международных фестивалей: Арама Хачатуряна и Армянского композиторского искусства, Всеармянского хора и оркестра "Независимое поколение", Всемирного оркестра "24/04", Детского оркестра ЮНИСЕФ. Министерство культуры и связи Франции в 2015 году наградило Смбабяна Орденом искусства и литературы. Заслуженный артист РА (2016).

Information about the author: SMBATYAN SERGEY ARMEN (born 23.09.1987, Yerevan), conductor, violinist, PhD Candidate, (2009, "Stylistic peculiarities and their reference to the works of Armenian composers written for the 20th century's lyric poetry), Founder, Artistic Director and Principal Conductor of the State Youth Orchestra of Armenia (2006). He graduated from Music School after Tchaikovsky in Yerevan, with the profession of violin, laureate of international competitions (Japan, Russia). Graduated from Yerevan State Conservatory with the profession of symphonic conductor, violinist (Professors Y. H. Davtyan, B. S. Vardanyan's Classes) in 2009, and in 2011, Moscow State Conservatory after Tchaikovsky (Violin, Prof. Sergey Kravchenko's class), London Royal Academy of Music in 2012. He has master classes at Zakhar Bron, Grigor Zhislin, Ricardo Muti, Ruggiero Richchi and other world-famous musicians. In 2008 he has been invited by the symphonic orchestra of London Maestro Sir Colin Davis to have a master class. Smbatyan performed with the Mariinsky Theater Symphonic and the Moscow Philharmonic, Berlin Symphonic, Dresden Philharmonic, Warsaw Philharmonic, Munich Symphonic Orchestras and with others. In 2015 October with the Korean Chamber Orchestra, he performed at the "Carnegie Hall" concert hall in New York City. And in 2017 September, the Pan-Armenian Orchestra, led by Smbatyan., performed at the prestigious "Gramophone" awards of classical music. He act with world-known musicians Pinchas Zukerman, Maxim Vengerov, Denis Matsuev, actor John Malkovich and others. Smbatyan is the founder of the Armenian Composers' Art and Khachaturian International Festivals, "The Independence Generation" Pan-Armenian Choir and Orchestra, the "24/04" World Orchestra and the UNICEF Children's Orchestra. He is an author of scientific and educational-methodological articles devoted to armenian and west European composers' string instruments' performance and composer's art. As well author in the "Musical Armenia" international journal, "Kantegh" and other scientific journals. 2015 The French Ministry of Culture and Communication awarded Smbatyan with the French Arts and Literature Order. For the successes in the field of culture in 2016, the President of the Republic of Armenia was awarded the title of Distinguished Artist of the Republic of Armenia. In 2015 The French Ministry of Culture and Communication awarded Smbatyan with the French Arts and Literature award. For the successes in the field of culture in 2016, the President of the Republic of Armenia was awarded the title of Distinguished Artist of the Republic of Armenia. For the successes in the field of culture in 2016, the President of the Republic of Armenia was awarded him with the title of Distinguished Artist of the Republic of Armenia.

Резюме

Дирижер, скрипач, кандидат искусствоведения, художественный руководитель и главный дирижер Государственного симфонического оркестра Армении **Сергей Арменович Смбабян.** - "Разножанровые произведения для акустической гитары **Н. Зарифян**".

Автор статьи обзорно рассматривает творчество видного композитора нашей действительности Н. К. Зарифян в русле той части творчества, которая относится к произведениям, созданным для акустической гитары, Инструмента, для которого она единолично в армянской действительности пишет сочинения в разных жанрах как для сольного, так ансамблевого и оркестрового исполнения, которые звучат в Армении и за рубежом.

Summary

Conductor, violinist, PhD candidate, artistic director and chief conductor of the State Symphony Orchestra of Armenia **Sergey Armen Smbatyan.** - "N. Zarifyan's multi-genre works for acoustic guitar".

The author of the article reviews the creativity of the prominent composer of our reality Narine K. Zarifyan in line with the part of creativity that refers to the works created for acoustic guitar, instrument, for which Armenian reality she writes works in different genres both for solo and ensemble and orchestral performance, which sound in Armenia and abroad.